

**TRETMAN MUŠKARACA NASILNIH PREMA
ŽENAMA I DJECI,
STRUČNI SEMINAR,
KRAPINA, 7. - 9. LISTOPADA, 1999.**

Od 7. do 9. listopada 1999. godine u Krapini se održao seminar "Tretman muškaraca nasilnih prema ženama i djeci", koji je organiziralo Društvo za psihološku pomoć u suradnji i uz financijsku potporu nizozemske nevladine organizacije ADMIRA. Seminar su vodili Anja Meulenbelt i Jan Andrea, psihoterapeuti i ugledni edukatori i supervizori iz Nizozemske.

Sva tridesettri polaznika seminarara bili su stručnjaci: iz sustava socijalne skrbi (12), nevladinog prganizacija (12), pravosudnih institucija (5) i drugih državnih službi (4). Među njima je bilo 14 psihologa, 8 socijalnih radnika, 4 liječnika, 3 socijalna pedagoga, 2 pravnika i 2 sociologa.

Seminar je započeo uvodnim predavanjem u kojem su predavači pokušali odgovoriti na niz izazovnih pitanja kao npr. zbog čega treba raditi s nasilnim muškarcima, tko su počinitelji nasilja u obitelji, po čemu je rad s nasilnicima drugačiji od rada sa žrtvama. Također su objasnili svoj životni put od aktivista u feminističkom pokretu do stručnjaka koji zastupaju sistemski pristup u razumijevanju dinamike i tretmanu nasilja u partnerskim odnosima i nasilja u obitelji općenito. Nakon uvodnog predavanja polaznici su iznosili poteškoće i najznačajnija pitanja koja ih muče u radu s nasilnicima. Tako identificirajući potrebe i očekivanja polaznika, voditelji su tijekom seminarara predavanjima, interaktivnim aktivnostima i raspravama u malim skupinama analizirali sljedeće teme:

- Razlike među počiniteljima nasilja i spoznaje o nasilju u obitelji, silovanju u partnerskim odnosima, seksualnom nasilju nad djecom
- Različiti modeli objašnjenja nasilja u međuljudskim odnosima
- Specifičnosti procesa socijalizacije djevojčica i dječaka
- Medugeneracijski proces nasilja
- Pristupi u radu s nasilnicima - rad s parom, dobrovoljni nasuprot prisilnog tretmana, individualno savjetovanje, grupe za nasilne muškarce i drugo
- Etika rada s nasilnicima, te dilema kazniti, pomoći ili i jedno i drugo
- Suradnja i zajedničko djelovanje pomagača iz različitih sustava - policija, zdravstvo, socijalna skrb, nevladine udruge

Od navedenih tema kao posebno zanimljiv i praktičan izdvojila bih model Virginie Goldners za rad s parovima u kojima je muškarac nasilan. Po tom modelu terapijski proces ima dva značajna koraka. Kao prvo, nasilje treba prestati i tek tada, kad partneri dokažu da mogu bez nasilja, nastavlja se specifičan tretman problema koji su bili u temelju nasilja u partnerskim odnosima.

Kao sastavni dio prvog koraka tretmana - prestanka nasilja - stručnjak treba naučiti parove kako koristiti *time-out*. Što to konkretno znači?

Za muškarca: *Pokažite da se kao muškarac možete kontrolirati. Kad osjetite da raste ljutnja - izađite.*

Za ženu: Da sačuvate odnos, stavite sigurnost na prvo mjesto. Kad muškarac pokaže znakove ljutnje - time-out.

Tijekom ovog dijela važno je “dekonstruirati”, deaktivirati racionalizacije, poricanja i spolna uvjerenja muškarca. Npr. “Kad sam ljut, ja nisam odgovoran za svoje akcije” ili “Kad sam ljut, to je njezina pogreška”. Važno je “dekonstruirati” i spolna uvjerenja žene, npr. “Kad je on ljut, to je moja pogreška” ili “Moja je odgovornost da se brinem o našem odnosu” ili “Ustvari, on je povrijeđeno dijete koje treba više ljubavi i ja trebam nadoknaditi ljubav koju nije dobio”. Također je važno ustrajati u tome da muškarac bude vrlo detaljan u opisu nasilja. Muškarac treba naučiti otvoreno priznati što čini, a ne govoriti “Opet se to dogodilo”, već “Ponovo sam to učinio”. Pritom je naročito važan stav terapeuta koji treba razumijeti ali NE opravdati.

Drugi dio tretmana počinje kad par pokaže da može kontrolirati nasilje. Tada se stvara prostor da se uđe dublje u njihove probleme, u temelje njihovog odnosa, očekivanja, osobne povijesti. U tom razdoblju se važno usmjeriti na pozitivni, a ne samo na destruktivni dio njihovog odnosa.

Terapeut treba biti svjestan da će se pomak u razvnoteži moći dogoditi kad se žena više ne bude bojala da će suprug uzrokovati nove probleme. On može misliti: “Ja sam je prestao tući, sad je sve OK”. Ona može misliti: “Sad kad me je prestao tući, mogu mu reći sve što je bilo loše”. On može misliti: “Umjesto da je zahvalna, ona me optužuje”. Ako se taj dio procesa ne razumije, može doći do novog nasilja i ponavljanja starih pogrešaka. Terapeut i par trebaju biti svjesni da proces praćenja može trajati dugo, te da je povratak na stare obrasce ponašanja moguć.

Naročito zanimljiv dio seminara kojeg je pohađala 31 žena i 2 muškarca je bila večernja neobavezna radionica “Sve što ste uvijek željeli znati o muškarcima, a nikada se niste usudili pitati”. Radionicu je vodio Jan Andrea, koji je posebno zainteresiran za specifičnosti socijalizacije muškaraca, te je sam prošao kroz višegodišnji osobni rad na spoznavanju svog muškog identiteta. Takve radionice vodi već dulji niz godina u Nizozemskoj.

Opisani seminar je u cijelosti bio izuzetno uspješan i koristan, jer je potaknuo stručnjake da na drugačiji način sagledaju mogućnosti rada sa zlostavljačima, te im je pobudio nadu i smanjio osjećaj bespomoćnosti u ovom izrazito teškom području rada. Svi polaznici su bili izuzetno zadovoljni i vrlo zainteresirani za nastavak rada na ovoj temi.

Marina Ajduković